

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
Za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 260

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarela številke po 10 vinarjev.

Oglaš se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglašitve v obliki mm po 10 vinar, Osmrtice, zahvale, poslanice, oglaš denarnih zavodov mm po 20 vinar, Oglaš v tekstu do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mal' oglaš po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglaš sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina za reklamacije se pošilja upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toli se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.852.

Pregled najnovejših dogodkov.

Italijanska bojišča. — Na primorski fronti laški topovski in minovski ogenj, posebno močan na Krasu.

Ruska bojišča. — Položaj neizpremenjen.

Romunska bojišča. — Naši zavzeli Predeal. V Dobrudži zvezne čete dosegle okoliš Karamurata ter zasedle Medžidije in Rašovo.

Albansko-macedonska bojišča. — V Albaniji in Macedoniji nič dogodkov.

Zapadna bojišča. — Velika bitka ob Sommi se nadaljuje. Nov angleško-francoski poraz. Francoska ofenziva pred Verdunom. Pehotni napadi zadržani po nemški artiljeriji.

Turška bojišča. — Nič posebnega.

Z bojišč.

Dunaj, 23. oktobra.

Z bojišč se tudi danes poročajo samo razveseljivi dogodki. Razbremenjevalna ofenziva generala Brusilovega se je izjalovila popolnoma. Pod vrhovnim poveljstvom princa Leopolda Bavarskega stojijo armadne skupine Böhm-Ermolijeva, Linsingenova in Woyrscheva so izšle kot zmagovalke iz bojev zadnjih dni.

Pod vrhovnim poveljstvom generala knjižice, nadvojvode Karla, med južno sedmograško mejo in Dnjestrom razporejene armade Falkenhaynova, Arzova, Kirchbachova in Kövesseva stojijo v dobrih izpadnih položajih.

V Dobrudži je generalni vojni maršal pl. Mackensen dobil predno bitko v gorliskem slogu, s pomočjo svojih vrlih bolgarskih, turških in nemških čet prebil že v miru zgrajeno, v zadnjem času pa znatno zboljšano postojanko na Trajanovo opokopu ter vrgel sovražnika na vsej črti med Donavo in Črnim morjem. Sedaj izkorišča zmago z ostrim zasledovanjem. Njegovo desno krilo je prekorajilo včeraj železniško progo Konstanca—Murtatlar.

Bolgari so zavzeli Konstanca, važno izkrcevališče za ruske dovoze, oporišče za ruske pomožne sile in edino romunsko obrežno točko, ki je z železnico zvezana z zaledjem. Romunska je glede svojih zvez z Rusijo sedaj navezana le na donavsko ustje in pot po suhem. Oskrba njene armade v Dobrudži je postala zelo težavna, ker je promet preko Črne vode že nekaj časa ustavljen in je železnica v Tulcejo zgrajena le deloma. Strategični položaj Romunske in njene severne zaveznice postaja po Mackensenovi zmagi zelo težaven.

Tudi v Macedoniji je nastopila velika izprememba. Kake tri tedne sem v ofenzivi se nahajajoče zapadno krilo Sarraiove armade je bolgarsko-nemški protisunk predvčeršnjim in včeraj potisnil v defenzivo. Ofenziva našega nasprotnika je tako zaustavljena povsod.

Na kraški fronti se Italijan zopet prčenja gibati.

Italijanska bojišča.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se razglša: 24. okt. 1916.

Italijansko bojišče. — Na primorski fronti se nadaljuje laški topovski in minovski ogenj. Zlasti na kraški planoti se od časa do časa vrše srditi artiljerijski in minovski boji. — Naši letalci so velik trenski tabor pri Savogni uspešno obmetali z bombami.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Ruska bojišča.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se razglša: 24. okt. 1916.

Rusko bojišče. — Položaj je neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Berolin, 24. (Kor.) Wolffov urad poročila.

Veliki glavni stan, 24. okt. 1916.

Vzhodno bojišče. — Od morja do Karpatov nobenega večjega dogodka. Prvi generalni kvartirnojošter: pl. Ludendorff.

Romunska bojišča.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se razglša: 24. okt. 1916.

Romunsko bojišče. — Avstro-ogrski in nemške čete so včeraj po srditem boju zavzele kraj Predeal in ujele 600 mož. Južno Rotenturmškega prelaza je napredoval naš napad.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Berolin, 24. (Kor.) Wolffov urad poročila.

Veliki glavni stan, 24. okt. 1916.

Sedmograško bojišče. — Južno Braševskega so včeraj nemške in avstro-ogrski čete po srditem boju zavzele Predeal ter zajele 600 mož. Ob južnem izhodu Rotenturmškega prelaza je bil zadnje dni zlomljen močan romunski odpor.

Balkansko bojišče. — Mackensenova armadna skupina: Ostro zasledujoč pred desnim krilom armade razpada-

jočega bežečega sovražnika je zvezna konjica dosegla karamuratski okoliš. Medžidije in Rašovo smo zavzeli po srditem boju. Skupni plen, vstevši 21. oktobra javljeni, znaša 75 častnikov, 6695 mož, eno zastavo, 52 strojnih pušk, 12 topov in eno minovko. Krave izgube Romunov in v največji hitri dovedeni ruskih ojačeni so velike. Trdnjavo Bukarešt smo ponovno obmetali z bombami.

Prvi generalni kvartirnojošter: pl. Ludendorff.

Albansko-macedonsko bojišče.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se razglša: 24. okt. 1916.

Jugovzhodno bojišče. — Ob Vojuši nič dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Berolin, 24. (Kor.) Wolffov urad poročila. Veliki glavni stan, 24. okt. 1916.

Balkansko bojišče. — Macedonska fronta. — Nič novega.

Prvi generalni kvartirnojošter: pl. Ludendorff.

Italijani v Solunu.

SOLUN, 23. (Reuter.) — (Kor.) Oddelek italijanskih alpincev je včeraj dospel semkaj.

Zapadna bojišča.

Berolin, 24. (Kor.) Wolffov urad poročila: Veliki glavni stan, 24. okt. 1916.

Zapadno bojišče. — Kakor je bil 22. je bil tudi 23. oktobra dan bitke v kateri se je razvijala največja moč. Da bi za vsako ceno priborili predor, so Angleži in Francozi nadaljevali svoje z močnimi silami izvajane napade. Vkljub zastaviti mas so doživeli severno Somme težek krvav poraz. Po poročilu s fronte leže zlasti zapadno Le Transloya cele vrste mrtvecev druga na drugi. Naše čete so se držale zvišeno nad vsako hvalo. Posebno so se odlikovali braniborski pešpolk št. 64, brunšviški pešpolk št. 92, renski pešpolk št. 29 ter bavarska pešpolka št. 1 in 15.

Južno Somme se pripravljajo francoski sunev in odseku Ablaincourt-Chaulnes se ni razvil v našem uničevalnem ognju.

Preostanolslednikova fronta: Svoje napade ob Sommi je hotel sovražnik podpirati z napadi pri Verdun. Krepro je obstrleval z artiljerijo naše postojanke na vzhodnem bregu Moze. Sovražno artiljerijo smo s krepkim učinkovanjem svoje artiljerije zadržali v njenih jarkih. Napadni poizkusi so se tako izjalovili.

Prvi generalni kvartirnojošter: pl. Ludendorff.

LETALSKI BOJI.

Berolin, 24. (Kor.) Wolffov urad poročila: Naše povodno letalo je 23. oktobra dopolnje obmetalo z bombami pristaniške naprave in kolodvor Margate ob izlivu Temze. Popoldne istega dne ste dve nemški povodni letali napadli nad morjem ob flandrijski obali brodovje sovražnih letal, obstoječe iz treh pomorskih in dveh kopnenih bojnih letal ter je po srditem zračnem boju pogladi v beg. Tekom boja je bilo sestreljeno eno sovražno letalo. Letalski mojster Meyer (Karel) je tako s povodnega letala uničil v zračnem boju svoje četirto sovražno letalo. Čez nekaj časa so se sovražna letala vrnila, ojačena po šestih nadaljnjih kopnenih letalih. Napadlo jih je osem naših letal in pregnalo.

Načelnik mornariškega admiralskega štaba.

Angleške izgube.

LONDON, 23. (Kor.) Seznama izgub, izdana 20. in 21. t. m., vsebujejo imena 185 častnikov (75 padlih) in 4490 mož, oziroma 215 častnikov (77 padlih) in 2000 mož.

Turška bojišča.

CARIGRAD, 23. (Agence Tel. Mill.) Glavni stan javlja:

Na evfratski fronti so naši poizvedovalni oddelki napadli sovražno, ravno nameščeno baterijo in so storili topovne neopornice. V Perziji so naši oddelki severozapadno Saucbulaka odbili sovražni oddelček z velikimi sovražnimi izgubami. — Na kavkaški fronti v splošnem prasko, ki so potekle nam v prid in iz katerih smo dovedli nekoliko ujetnikov.

— Na ostalih frontah nič pomembnih dogodkov. — Naše čete, ki so z zveznimi četami prekorajile črto Konstanca—Medžidije, so nadaljevale zasledovanje bežečega sovražnika. Generalni vojni maršal pl. Mackensen je Nj. Veličanstvu sultanu čestital k hrabro priborjenim uspehom naših čet v Dobrudži. — Naši podvodniki so zadnje dni potopili ob romunski obali nekoliko z živili nakrcanih in za Konstanca namenjenih jadrnic ter velik 3000tonski prevoznik. — Del naših čet, ki jim je poverjena zadušitev vstaje v Hedžasu, je 6. t. m. naletel na vstase, ki so bili ukopani v odseku Bir Ruha (6 km jugozapadno Medine). Vsi prihod pred kratkim iz Medine poslani ojačeni je bil napad na vstase uspešen, in vstasi so, zapustivši množične mrtvice, morali pobegniti proti notranosti dežele.

Sovražna uradna poročila.

DUNAJ, 24. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Rusko uradno poročilo.

22. oktobra. — Zapadna fronta: Srditi boji ob Narajovki. Postojanke prehajajo iz roke v roko. — Romunska fronta: V buzeuški dolini so se romunske čete pred sunkom sovražnih bojnih sil umeknile v smeri Gura Sirlut. V Branski soteski pri Dragoslavelah, 10 verst jugozapadno Braševskega so Romuni odbili sovražne napade ob težkih sovražnih izgubah. Na dobruški fronti so se romunske in naše čete nekoliko umeknile sovražnemu pritisku.

Romunsko uradno poročilo.

22. oktobra. — Severna in severnozahodna fronta: Pri György (Fölgyes) in Bicazu je položaj neizpremenjen. V Trojtski dolini smo sovražnika napadli in vrgli nazaj. Pri Goiosi v uzijski dolini močno obstreljevanje sovražne težke artiljerije. V dolinah Oitoz in Slanio smo sovražnika napadli in vrgli. Vse sovražne protinapade smo odbili z bajoneti. V buzeuški dolini pri Tablutzki (?) in Bratoceci je neizpremenjen položaj. Na vsej fronti vlada popoln mir. Sovražna težka artiljerija obstreljuje pri Predealu. V okoliščini Dragoslavele smo odbili dva sovražna napada. Razvijala se napad na čete, ki korakajo čez Soxro (?). V sisijki in alutski dolini in pri Oršovi je neizpremenjen položaj. Viharno vreme ovira delovanje. — Južno bojišče. — Ob Donavi nič novega. V Dobrudži so nas silni napadi sovražnika prisilili, da smo se umeknili.

23. oktobra. — Severna in severozapadna fronta: Odbili smo vse sovražniške napade, ki je poizkušal prodrati v uzijski dolini. V ojiški in slaniški dolini smo krvavo zavrnili sovražnika. Ob meji je bila noč razmeroma mirna. Pri Predealu smo odbili zelo srdit sovražni napad. Na levem krilu številni napadi in protinapadi. Vzdržali smo svoje postojanke in odbili sovražni oddelček, ki je od Scare prodril skozi topolško dolino. Zajeli smo 122 mož in tri strojne puške. Pri Oršovi smo odbili sovražni napad. — Južna fronta: Ob Donavi obojestransko strelno delovanje. V Dobrudži se nadaljuje srditi boj. Naše čete so se umeknile tik do železnice Črnava—Konstanca.

Vesti iz Grške.

Delovanje provizorične vlade.

SOLUN, 23. (Reuter.) — (Kor.) Provizorična vlada je sklenila mobilizacijo letnikov 1913 in 1914 v Novi Macedoniji, na Kreti in otokih. Nadalje se pokličejo novinski letnika 1916. — Narodno gibanje se vključuje terorizmu rezervniških zvez in guaresevcev razširja polagoma v Tesalijo. Venizelovi pristaši imajo v tej provinciji brez dvoma večino.

Kralj zavrnul entente zahteve.

LONDON, 23. (Kor.) Reuterjev urad poročila iz Aten: Kralj je privolil v vse ukrepe, ki so potrebne v varstvo Sarraiove baze, a je izjavil, da umeknitve tesalskih čet v Peloponez ne smatra za ukrep, ki bi bil potreben v to svrhu. Francoski vojaški ataše je nato umeknil svojo noto, da sporoči merodajnim mestom kraljeve ugovore.

Razpustitev rezervniških zvez in odpušitev vojaštva.

BERN, 23. (Kor.) »Journal« javlja iz Aten: Grška vlada je prevzela formalno obvezo, da razpusti rezervniške zveze. Privolila je v takojšnjo odpušitev vojaštva v starosti od 33 do 44 let ter letnika 1914 in sicer za 15. novembra. Letnik 1916 se ne pokliče pod orožje.

Provizorična vlada ne poda ultimata Bolgarski.

MILAN, 23. (Kor.) »Secolo« poroča iz Soluna, da je provizorična vlada po uspešnih razmotrivanjih spoznala, da je smotreno, da raje opusti nameravano odpuštilje ultimata bolgarski vladi.

NORVEŠKO-NEMŠKI SPOR.

KRISTIANIJA, 24. (Kor.) V nasprotju z nekaterimi listi, kakor n. pr. z Nemcem sovražnim »Verdensgangom« in popolnoma brezpomembnim »Oerebladatom«, pri naša »Intelligents Sedler« miren članek o položaju, v katerem se poudarja, da ni vzroka za domnevo, da bi pogajanja, ki se vrše sedaj med nemško in norveško vlado, dovedla do konflikta, ravno tako malo, kakor je nemško noto smatrati za ultimatum. Norveška vlada bo v svojem odgovoru pobižje utemeljila svoje naziranje in svoje stališče. Ni pa nobenega vzroka za vznemirjenje. — »Dagbladet« piše, da bi morala Norveška izdati isto prepoved kakor Švedska, tudi če bi s tem imela zadeti nemške podvodnike.

Kršitve mednarodnega prava od strani sovražnih držav.

DUNAJ, 24. (Kor.) C. in kr. ministrstvo vnanih stvari je objavilo danes rdečo knjigo, vsebujočo tretjo zbirko dokazov o kršitvi mednarodnega prava od strani držav, ki se nahajajo v vojni z Avstro-Ogrsko.

PARLAMENTARNA KONFERENCA.

DUNAJ, 24. (Kor.) Časopisje objavlja poročila o poteku včerajšnjih razprav članov državnega zbora, iz katerih izhaja, da so se vsi člani poslanske zbornice izrekli za sklicanje parlamenta, seveda večina njih s predpogojem, da se z reformo poslovnika zagotovi miren, plodonosen potek razprav državnega zbora. Tudi potrebo opustitve narodnih spornih vprašanj in zmernost glede ustave ter celo imunitetnih vprašanj so nekateri govorniki zahtevali kot predpogoj za zborovanje parlamenta. Dočim je več poslancev zagovarjalo tudi sklicanje delegacij, so se drugi poslanci odločno izrekli proti delegacijam. Zastopniki gosposke zbornice, ki so prisostvovali zborovanju zastopnikov poslanske zbornice, so označili stališče gosposke zbornice, ki je bila, kakor znano, samo za sklicanje delegacij. Grof Clam-Martinic je z obžalovanjem konstatiral, da poslanska zbornica zavzema stališče, ki je naravnost nasprotno stališču gosposke zbornice, ki je prišla do prepričanja, da je zborovanje državnega zbora

sedaj nemogoče, in je zato predlagal sklicanje delegacij. Kdor se izreka proti eventualnemu zasedanju delegacij prevzema nase ogromno odgovornost, če zborovanje parlamenta ni mogoče. Predsednik dr. Sylvester, ki je končno menil, da bo imel priložnost, da bo rezultate te konference primerno zastopal, je zaključil konferenco z besedami »na skorajšnje svidenje«.

Turški minister zunanjih stvari v avdienci pri cesarju.

DUNAJ, 24. (Kor.) Njegovo Veličanstvo cesar je ob 12 sprejel v avdienci turškega ministra zunanjih stvari Halil beja. Nj. Veličanstvo je podelilo ministru veliki križec Leopoldovega reda.

Prepoved razsvetljave na pokopališčih.

DUNAJ, 24. (Kor.) »Wiener Zeitung« objavlja naredbo voditelja ministrstva notranjih stvari v sporazumu z naučnim ministrstvom, s katero se prepoveduje razsvetljava grobov in grobnic na pokopališčih.

Po umoru grofa Stürgkha.

Pogrebne svečanosti na Dunaju. — Zaslišavanje atentatorja. — Stürgkhova osebnost.

Nadaljne sožalne izjave.

DUNAJ, 23. (Kor.) Vojni maršal nadvojvoda Friderik je povodom smrti ministrskega predsednika grofa Stürgkha poslal domobranskemu ministru baronu Georgiju sožalno brzojavko. — Tekom dneva so dospelze zelo množične sožalne izjave različnih oseb in korporacij.

DUNAJ, 24. (Kor.) Povodom umora grofa Stürgkha je kardinal benedikt XV. ter v imenu kurije izrazil najtopleje sožalje ministru zunanjih stvari baronu Burianu. — Vsi na c. in kr. dvoru poverjeni zastopniki so s povodom smrti ministrskega predsednika grofa Stürgkha izrekli svoje sožalje ministru zunanjih stvari, baronu Burianu.

LVOV, 24. (Kor.) Gališki deželni maršal je ministrskemu predsedništvu poslal toplo sožalno brzojavko.

HAAQ, 24. (Kor.) Minister vnanih zadev je poslaniku na Dunaju brzojavno naročil, da avstrijski vladi povodom umora ministrskega predsednika grofa Stürgkha izreče sožalje.

Inozemski komentarji.

BERN, 23. (Kor.) Francosko časopisje je zelo rezervirano v svojih razpravah o umoru grofa Stürgkha, je pa prepričano, da smrt ministrskega predsednika ne bo imela nikakršnih političnih posledic. — Švicarsko časopisje se v splošnem omejuje na to, da ponatiskuje berolinske in dunajske komentarje, pripominja pa tudi samo v kratkih beležkah, da gre za dejanje fanatika ali blaznika ter da ne more imeti vpliva na usodo Avstrije.

Priprave za pogreb.

DUNAJ, 24. (Kor.) Nemški cesar je odredil, da ga bo pri pogrebu grofa Stürgkha zastopal nemški veleposlanik pl. Tschirschky-Bögenhoff.

DUNAJ, 24. (Kor.) K pogrebu grofa Stürgkha so prispele semkaj ogrski ministrski predsednik grof Tisza ter ministri pl. Teleszky, baron Harkanyi in baron Hazai. Načelnik bosensko-hercegovske deželne vlade, pl. Sarkotić je snoči iz Sarajeva dospel na Dunaj.

PRAGA, 24. (Kor.) Po odredbi župana dr. Groša, so bile danes, na dan pogreba ministrskega predsednika grofa Stürgkha na mesnitih poslopih izvešene žalne zastave.

Pogrebne svečanosti na Dunaju.

DUNAJ, 24. (Kor.) Ob ogromni udeležbi pogrebcev iz vseh delov monarhije se je vršila danes ob 3 popoldne v cerkvi sv. Mihaela slovesna blagoslovitev zemskih ostankov ministrskega predsednika grofa Stürgkha.

Pred 3 popoldne je upravitelj župnije, prošt Dittrich, v navzočnosti pokojnikovih sorodnikov, ministrov, uradnikov predsedništva ministrskega sveta ter nekaterih posebnih pokojnikovih prijateljev blagoslovil krsto v mramornati dvorani moderske palače. Množičevitini, s prekrasnimi vency preobloženi vozovi so ob 3 popoldne krenili proti cerkvi sv. Mihaela. Krsto so deli na šestoruprežni mrtvaški voz, in ob strani voza so korakali nosilci sveč s pokojnikovim grbom. Kmalu po 3. uri je dospel izprevod v cerkev sv. Mihaela, kjer so se zbrali: kot cesarjev zastopnik generalni polkovnik nadvojvoda Leopold Salvator, zastopnik nemškega cesarja, veleposlanik pl. Tschirschky, zastopnik bavarskega kralja legacijski tajnik baron Hoffmann, za saškega kralja Friderika Avgusta saški poslanik pl. Nostitz-Wallwitz, zastopnik prestolonaslednika, najvišji dvorni mojster grof Berchtold, za nadvojvodinjo Zito generalni major princ Lobkowitz, za nadvojvodo Franca Salvatorja komorni pred-

stojnik grof Bellegarde. V dvornem oratoriju je bila navzoča nadvojvodinja Marija Jožefa s komornim predstojnikom in svojo najvišjo dvorno mojstrovko. Nadvojvoda Karel Stefan je prisostvoval osebnoblagoslovitvi.

Črno drapirana, jasno razsvetljena cerkev je bila do zadnjega prostora napolnjena izbrane družbe: najvišji dvorniki in državni dostojanstveniki, skoraj vsi člani na Dunaju bivačega diplomatskega zbora, ogrski ministrski predsednik z ministri pl. Teleszkyem, baronom Harkanyjem in baronom Hazajem, nižjeavstrijski in moravski namestnik, predsedništvo gosposke zbornice, predsednik poslanske zbornice s številnimi člani poslanske zbornice, člani dolnjeavstrijskega deželnega odbora, številno zastopstvo dunajskega občanskega sveta, na čelu mu župan dr. Weiskirchner, skoraj vsi službe prosti generali in štabni častniki, vojaški škof dr. Bjelk, namestni škof dr. Zschokke, drugi zastopniki duhovščine, zastopniki visokega plemstva, učenjastva, umetnosti in vede ter drugi so se nahajali med pogrebci.

Kardinal nadškof dr. Pišfil je pod cerkvenim portalom prvokrat blagoslovil krsto, nakar so jo prenesli v presbiterij, kjer jo je kardinal nadškof drugikrat slovesno blagoslovil.

Po slovesni blagoslovitvi so dvignili krsto, nakar se je pomikal izprevod po Avgušinski cesti, Oberpringu, Kärntneringu do Schwarzenbergovega trga. Pomikal se je mimo gostega špalirja, ki je v nemi žalosti zrl nanj. Na Schwarzenbergovem trgu se je izprevod razšel.

Krsto so odpravili na južni kolodvor, odkoder se ponoči prepeljejo zemski ostanki ministrskega predsednika v Gornjo Radgono na Stajerskem.

DUNAJ, 24. (Kor.) Med neštevilnimi vency, ki so bili položeni ob krsti pokojnega ministrskega predsednika grofa Stürgkha, se nahajata tudi mogočen venec nemškega cesarja z belimi trakovi z začelnico »W.« in cesarsko krono, nadalje venci kraljev Bavarske in Saksonske, avstrijske in ogrske vlade in obeh zbornic državnega zbora. — Med žalnimi gosti so se nahajali še generalni major grof Cavriani v zastopstvu nadvojvodinj Marije Tereze in Marije Anunziate, namestniki baron Bleyleben, baron Heindl, baron Handel, grof Toggengurg, pl. Diller, grof Coudenhove, baron Fries-Skene, grof Attems, deželni predsednik baron Widmann, načelnik bosensko-hercegovske deželne vlade, general pehote pl. Sarkotić, gorški deželni glavni monsr. dr. Faidutti, dvorni svetnik vitez pl. Laschan v zastopstvu deželnega predsednika grofa Attems, predsednik avstrijskega Lloydja, pl. Derschatta itd.

Nadaljna poizvedovanja in zaslišavanje atentatorja.

Kakor smo že poročali je dr. Friderik Adler oženjen in oče treh otrok. Otroci so stari 12, 10 in 8 let. Sopraga se z otroki nahaja v Švici, kjer je bil dr. Adler, kakor znano docent fizike na politehniku. Posetil je svojo soprogo in otroke zadnjič pred nekaj tedni.

Na Dunaju je stanoval dr. Adler v okraju Margaretin, v Sonnenhoisli ulici št. 6, sam. Hrane ni imel v stanovanju, temveč samo potrebo. Zajtrkoval je v stanovanju, potem je navadno okoli 10 popoldne odhajal v svoj urad ter je obedoval in večerjal večinoma pri sorodnikih.

V soboto popoldne je dr. Adler odšel od doma kot navadno. Samo popoldne proti eni je proti svoji navadi prišel v stanovanje svoje postrežnice in je dejal, da je pozabil vzeti s seboj ključ svojega stanovanja. To se prej ni zgodilo nikdar. Nato je od doma moral oditi naravnost v hotel

Meissl & Schadt. Kedar je vzel orožje s seboj, ni znano, Morda ga je vzel v hipni odločitvi tedaj, ko je prišel vprašati po ključu. Gotovo je, da dotlej ni kazal nikakršnih zunanjih znakov nemira ali razburjenosti, temveč je bil, kakor navadno, videti resen in miren. Prijatelji pripovedujejo, da je dopoldne še ukrenil to in ono glede službenih in zasebnih stvari in da si je dal za nedeljo celo oskrbeti vstopnico v dvorno opero.

Po dejanju so storilca odpravili v pisarno hotela in ostal je tam pod nadzorstvom stražnikov in policijskih agentov, dokler ni prišla komisija. Prvi je govoril z njim policijski predsednik baron Gorup. Dr. Adler je ostal popolnoma miren, je priznal dejanje in je stvarno odgovarjal na vsa vprašanja. O nagibih se dr. Adler tudi pri poznejših povpraševanjih in zaslišavanjih ni hotel izraziti natančneje in je izjavil, da bo govoril pred sodiščem.

Iz hotela so z avtomobilom prepeljali dr. Adlerja v policijsko jemišnico. Spremljali so ga en uradnik in dva policijska agenta. Noč je prebil v policijski jemišnici. V nedeljo so ga zaslišavali policijski uradniki, ki jim je bilo poverjeno poizvedovanje, potem pa preiskovalni sodnik deželosodni svetnik dr. Jakob. Le-ta je večeraj dopoldne prišel v policijsko jemišnico, si je dal dovesti atentatorja in ga je zaslišaval do poznih večernih ur.

Dr. Adler, ki se vede v celici popolnoma mirno in brez ugovora uživa jemiško hrano, ki mu jo prinašajo, je kazal tudi tekom zaslišavanja popolno mirnost. Na stavljenja mu vprašanja je odgovarjal popolnoma stvarno, pri čemer pa je napravil vtisk, če ne že ravno blaznega, pa vendar močno pretrganega človeka, ki se vočigled navajanih mu podrobnosti težkega dejanskega stana nikakor ne vede tako, kot da bi njegovo vest težil zločin.

Uradniki, ki jim je poverjena preiskava, so se doslej bavili s temeljitim preiskavanjem materiala, ki je bil zasežen v atentatorjevem stanovanju. Vso stvar vodi vodja državne policije, policijski svetnik Schöber.

Atentatorjev oče, državni poslanec dr. Viktor Adler, je prišel v policijsko jemišnico in je vprašal po stanju svojega sina.

O grofu Stürgkh
pripoveduje urednik »Neues Wiener Tagblatt«, pl. Singer, da je občeval njim neprestano po prijateljsko vse do zadnjega. »Bilo ni skoraj dneva, da ne bi bil imel priložnosti, govoriti z njim, in bil sem tako srečen, da sem se mogel strinjati in umevati z njim. Grof Stürgkh ni bil samo sijaen članek, temveč tudi mojster v poročanju. Celo po večernih sejah v parlamentarnih korporacijah je bil on tisti, ki je nam častnikarjem kar najradovoljnejše podajal krepka in objektivna poročila. Celo najtežavnejša vprašanja je razpravljal na imeniten način. Grof Stürgkh je bil, kar vedo vsi častnikarji, vedno pripravljen na narekovanje pojasnil, poročil in članov, ki jim nikdar ni bilo treba poprave. Tekom zadnjega delegacijskega zasedanja leta 1914. sem ga prosil nekikrat za svoje tovariše poročila iz neke odsekov seje. Zaposil se je, naj mu dam smotko. Nažgal si jo je in mi v neverjetno kratkem času diktiral dovršen članek. Prosil sem ga nato oproščenja, da je honorar, smotka, tako skromen, in sem se mu zahvalil, nakar mi je odgovoril smeje: »Da, bila je res skromna smotka.« Jaz sem mu odgovoril nato: To je ista smotka, ki ste mi jo ekselencen daroval davi.« Že ob 7 zjutraj, tudi po poletnem času, je v svoji delavnici v ministrskem predsedništvu razpravljal z menoj o »političnem dnevnem jedilnem listu«, kakor je rad dejal. Navadno sem bil pri njem do 8 ali 9. Opoldne je prihajal navadno k njemu dunajski policijski predsednik, baron Gorup, ali pa dunajski župan, dr. Weiskirchner, ki so ga večkrat v šali klicali za mojega »naslednika«. V ministrskem predsedništvu v Gosposki ulici je imel grof Stürgkh poleg delavnice spalnico in majhno sprejemnico. V tej domači sobi me je ob nedeljah zvečer, ko sem se vrnil z izletov v gore na Dunaj, rad sprejemal še ob 9 zvečer in moral sem potem večerjati z njim. Dve uri ste minili nato v najživljnejšem pogovoru. Bil je vedno ljubezljiv in vesel in prijatelji dobre šale, kakor je tudi sam rad pripovedoval dobre dovpite. Zjutraj ob 7, ko sem prihajal k njemu, je že pregledal večkrat ogromno število pism in seveda tudi že prečital vse dunajske in neštevne provincijalne liste, in kako prečital.

V nadaljnjem pripoveduje pl. Singer, kako se je razvijalo prijateljsko razmerje med grofom Stürgkhom in grofom Tiszo in pravi: »Veliko število pism, ki jih je pisal Tisza njemu in on Tiszi, vsebuje dokazke za globoko prijateljsko mišljenje, ki je navdajalo oba, in spoštovanje, ki sta je čutila drug napram drugemu. Njegovo spoštovanje napram vladarju je bilo brezmejno. Treba ga je bilo videti, ko je prihajal od avdijske. Bilo je vselej, kot da ga je pomladila ona ura bivanja v cesarjevi sobi. »To je jeklena kopel«, je dejal zopet in zopet, »če človek govori s tem vladarjem tako prejasno odločnosti in modrosti. Vselej, kedar prihajam od njega, se čutim okrepan. Cesar je vzor mirnosti, jasnosti in previdnosti.«

Njegova skromnost je znana. Omeniti smem tudi tu, kako ljubezljivo pozoren je bil vedno napram zvestemu prijatelju. Ko sem večkrat pozno zvečer prišel k njemu, je bilo njegovo prvo vprašanje, ali sem že večerjal, in hitro je bilo potem na njegov migljaj na mizi, kar sem potreboval za svojo skromno večerjo. On je bil, če mogoče, še skromnejši v svojih življenjskih potrebah kot jaz. »Regalia media«, to je bil res luksus, ki si ga je privoščil. Večera

jutraj sem bil še pri njem, kot vselej, odkar je nastopil ministrsko predsedstvo, ob isti uri. »Svojo politično ordinacijo« je imenoval to v ljubezni vali. Jasno je, da za osebne sentimentalne spomine v tej uri, ko sem prihajal k njemu kot častnikar, res ni bilo časa.

Položaj.

23. oktobra.

O vojni in miru priobčuje »Agramer Tagblatt« zanimiva razmišljanja. Načelno vprašanje, ki se razpreda sedaj po švicarskih listih: ali je možen mir na podlagi stanja pred vojno — je za sedaj brez praktičnega pomena. Je to le ena splošni forma, pod katerimi se izraža splošna želja po miru. Ta želja odlikuje človeštvo na plemeniteje. Nekdaj je človek v svoji dušni videl sovražnika v vsakomur: pobil ga je s kolom kakor Kajna Abela. Pozneje so se borile med seboj rodbine, na to rodovi, še pozneje stanovi in ljudstva, dokler niso slednjič to pravico prepustili moderni državi. Ali tokom stoletij se je vedno močnejše in izraziteje pojavljala v človeštvu potreba miru. Pa tudi sedanja strašna vojna ni nikak dokaz za nasprotno. Ne traja še sedemindvajset mesecev in že narašča pri vseh narodih hrepenenje po miru. In vendar sedemindvajset mesecev vojne ni veliko. Saj je bilo tridesetletnih in sedemletnih vojen; je bila Napoleonska doba z nepretrgano vrsto vojnih let. In ko je začela ta vojna, je rekel Kitchener (ki se je vendar nekaj razumel na vojno rokodelstvo), da bo vojna trajala tri, ako ne pet let. Splošno hrepenenje človeštva po miru torej ni morda posledica dolgega trajanja vojne, marveč, ker je človeštvo 20. stoletja toliko napredovalo v razvoju k miru, da se mu zdi ta vojna predolga.

Žal, da je mir še v veliki daljavi. Ni ga znaka, da bi se mu bližali. Položaj na bojiščih je tak, da ne dopušča nade na skorajšen sklep miru. Čujemo, da pripravi Brusilov še pred nastopom stroge zime novo ofenzivo, na zapadu Anglija in Francija ne mirujeta; Italija pripravlja novo bitko na Soči; na Balkanu ima šele začeti, ki ukroto Grško; v Mali Aziji se razvneljejo novi boji. Centralni vladni pa se tudi ne dajo presenetiti po dogodkih. — Nezmisljeni in močni ste dovolj, da obrzite inicijativno trdno v svojih rokah. Kako naj torej pride do miru? Udeleženci so preveč interesiirani na vojni: nikjer nečajo konca brez odločitve, da se vojna »ne ponovi več«. Tudi nečajo miru na podlagi stanja pred vojno. Vojnujoči so se preveč angažirali: v človeški krvi in denarju.

Vojna se mora torej nadaljevati dokler ne pride do odločitve: vojna s skrajnim napotom vseh moči, če treba, še leta. To je železna potreba, ki je nastopila, čim se je začela vojna, železen zakon, ki se mu morajo pokoriti vse države, naj so že hotele vojno ali ne! Vojna je predolga trajala, je izrabila preveč moči vojskujočih, da ni več možno nazaj. In ker tega ni, treba je naprej, nadaljen boj do odločitve. Ali do »strenjenja človeštva«, kakor govorijo nevtalci, ki ne vojnujejo. Strenjenje v vojni je poraz, v tej vojni pa pomenja: zdrobljen sil.

In ker se nikdo ne da razbiti, se nadaljuje vojna, nadaljuje oboroževanje vojske z denarjem. Nemčija je dosegla z zadnjim posojilom sijajen uspeh in je dokazala, da zna najti vedno novih virov za vojevanje. Nemčija hoče vzdržati do zadnjega. In istotako hočejo v Avstro-Ogrski. Hočejo povečati odporno silo svojih vojsk. In v tem je jamstvo, da vzdržite do kraja.

Aprovizacijske stvari.

GOVEJE MESO.

Jutri, 26. t. m., se razdeljuje goveje meso, in sicer proti izkaznici za živila, ki se prešepne na notranjem delu pod števil. 13. Prodaja se bo pričela ob 6 zjutraj. Na vsak odmerik izkaznice se bo moglo dobiti 1/4 kg mesa, toda vsega skupaj ne več kot 1 kg.

CENE:

Prednji deli s priklado K 4'80 kg.
Zadnji deli s priklado K 6'40 kg.

Dobivalo se bo to meso v naslednjih mesnicah: Benedettich, ul. Belvedere 45; Dapretto, ul. Boccaccio 6; Trocca, ulica Commerciale 3; Paronitto, trg Caserma 6; Cadorini, ul. Caserma 11; Quintavalle, ul. delle Poste 3; Visintini, ul. Cavana 22; Rocchelli, Piazza Piccola 2 (za magistrato); Rodella, ul. delle Beccherie 11; Poltacci, ul. S. Giacomo 4 (Riborgo); Rocchelli, ul. Maria Teresa 51; Illicher, ul. Barriera 8; Cossich, Ugo Foscolo 2; Polli, ulica Istituto 38; Saffaro, ul. Istituto 28; Cooperativa Operale, ul. Sestefontane; Ferluga, ul. Media 46; Cau, ul. S. Marco 34; Culot, ul. Giuliani 23; Rizzian, ul. dell' Istria 76; Castro, ul. del Fontanone 19; Vosak, ul. Cereria 6; Stanich, ul. S. Giusto 10; Mornig, ul. dell' Acquedotto 17; Castelltiz, ul. Giulia 67; Penso, ul. Giulia 7; Pinter, ul. Farneto 9; Rossi, ul. Farneto 3; Kustan, trg delle Legna 8; Sinigaglia, Barkovlje 49; Godina, Skedenj 138; Gatznig, Skedenj 50.

Domače vesti.

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali prihraniti govor angleškega ministra lorda Greya za jutrišnje število.

Junaške smrti je 4. t. m. na soški fronti padel 18letni podčastnik Izidor Mohorič, sin tukajšnjega poštnega poduradnika, g. Ivana Mohoriča. Pokojnik je bil zaveden in vrl Slovenec in zvest čitatelj našega lista, ki si ga je tudi med službo na fronti dal redno dopošiljati. Bil je ljubljenc svojih starišev, ki jih ta izguba pač kruto zaveda. — Naj mladi junak mirno počiva v domači grudi, ki je žrtvoval zanj svojo srčno kri, g. Ivanu Mohoriču in njegovi družini pa naše iskreno sožalje.

Uspeh dnevov darovanja. Zopet je imelo vse tržaško mesto priložnost, da je pokazalo svojo patrijotično in humanitarno mišljenje. To je bilo nedvomljivo 4. oktobra, ob priliki najvišjega godu našega presvetlega gospoda in cesarja. Nabiranje je trajalo do 8. oktobra in skupni dohodek so K 28.000. Tudi sedaj pritekajo vedno še darila. Ta visoka svota je bila nabrana s pomočjo vseh šol, iz mesta in okolice, kakor tudi dam deželne poslovalnice za Trst, c. kr. avstrijskega vojaškega zaklada za vdove in sirote, oddelek vojno zavarovanje.

Odmerik kruha in moke se ne zmanjšajo. Z Dunaja poroča c. kr. korespondenčni urad: Zadnje dni so se raznesle govorice, da namerava vlada znižati sedanje odmerike kruha in moke. Dasiravno se ni nič izpremenilo v brezpopojni potrebnosti največjega varčevanja pri uporabi močnatih izdelkov, se vendar more ugotovljati, da se ne misli na znižanje odmerkov kruha in moke za osebo.

Slovenska obrtna in trgovska nadaljevalna šola v Trstu. Vpisovanje se vrši 26., 27., 28., 30. in 31. t. m. od 6—8 ure pop. in pozneje ob času pouka v ulici Stadion 21. I. v prostorih Slovenske trgovske šole. Vpisnina znaša 2 K. Učenci oziroma učence morajo prinesiti s seboj šolsko izpustnico, oziroma zadnji »Izkaz obrtne nadaljevalne šole«. Za sprejem v obrtno nadaljevalno šolo je potreba: a) dokaza, da je prosilec zadostil postavnim dolžnostim, hodi v ljudsko šolo; b) dokaza zadostnega znanja v branju, pisanju in računanju, ki se ga mora, ako treba, podati s sprejemno preskušnjo. Redni pouk se prične 5. novembra. V Slovensko obrtno nadaljevalno šolo v Trstu so po § 99. obrtnega reda in glasom odloka c. kr. namestništva z dne 25. oktobra 1912, št. G. III. 13347—T8, dolžni hoditi vsi obrtni vajenci iz Trsta in okolice, ki ne obiskujejo italijanske šole te vrste in še niso uspešno dovršili obrtnega nadaljevalnega pouka. Za tiste vajence, ki po lastni krivdi ne dosežejo zadostnega učnega uspeha ali se disciplinarnim potom začasno izključijo od šolskega pouka, more obrtno oblastvo na podlagi ovadbe od strani šolskih nadzornih organov podaljšati redno učno dobo, ki je določena v pravih ali v pogodbi. Učni čas se tudi podaljša, ako vajenec ne prebije predpisane vajeniške preskušnje, preden poteče učni čas. Po odloku c. kr. ministrstva za bogoslužje in uk z dne 9. avgusta 1912., št. 24.993 so dolžni obiskovati »Slovensko obrtno nadaljevalno šolo v Trstu« tudi vsi trgovski vajenci, in je za nje poseben trgovski oddelek na obrtni nadaljevalni šoli. Po § 100 obrtnega reda ima vsak mojster (gospodar) dolžnost, dovoliti tistim učencem, ki še niso uspešno dovršili obrtnega nadaljevalnega ali katerega drugega pouka enake vrednosti, potrebni čas za obiskovanje obrtne nadaljevalne šole. Ako vajenci v šolo nečajo hoditi, jih mora prisiliti k temu ter gledati na to, da šola vedno redno obiskujejo. V vse oddelke šole se sprejemajo tudi učence. — Vodstvo.

Mestna zastavljalnica. Jutri, 26. t. m., od 9 in pol pop. do 1 pop. se bodo prodajali na dražbi dragoceni predmeti serije 136., zastavljeni meseca oktobra 1914. na bele liste, in sicer od števil 24.701 do števil 27.000, od 3 in pol pop. do 7 zvečer pa razne obleke, zastavljene meseca oktobra 1915.

Za tujski promet v Dalmaciji. Na Dunaju se je osnoval konsorcij, ki mu je na čelu bogataš Krupp, in ki mu je namen, da bo v Dalmaciji gradil hotele v povzdigo tujskega prometa. Osnovna glavnica iznosa dvanaest milijonov. Konsorcij nameruje tudi v Dubrovniku ali na Korčuli osnovati igralnico...! O potrebi in koristnosti te institucije bi imeli mi svoje misli.

ČESKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste števil. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte, Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI.

Učiteljica potrpežljiva nauči nemško v dveh mesecih. Barriera 1, I. n. 709

Trgovina J. ŠTOKA v Trstu ul. Molin piccolo 19 sprejme enega ali dva mladeniča iz dobre, poštene hiše, proti takojšnji plači. 2005

Pozor. Kupujem volno, bombaž, pletenine, cunje, volnena in pletena pokrivala in kovine po visoki ceni. Acco Abramo, Acquedotto števil. 13. 706

Žakije vsake vrste kupuje prva slovenska trgovina, Jakob Margon, Trst, ulica Solitario 21 (pri mestni bolnišnici). 691

Proda se bik najboljšee pasme, star 13 mesecev. Ivan Žerjav, Boršt števil. 1. 705

Vsakovrstne žakije kupuje G. Stöbel, ul. Torrence 36. Zaloga žakljev. 695

Opeka, pesek, živo ali mrtvo apno, oglje in drva za kurjavo se dobi pri STEYER, ul. Acquedotto 94. 701

Milo, belino in črno vino, čokolado, kavo, kondensirano mleko Vollmilch in Mager, sardine, lokarde na olju, kakao in vsakovrstne druge jestvine dobavlja na debelo in drobno po zmerni ceni KARL REXINGER, posredovalec, ulica Kandler 7, II. n. od 9—10 predp. in od 2—4 pop. 1006

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijevе podpetnike, razni gumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisarniški papir, kopalni svinčniki, zaponke, prstani, rdečega krta, krema za brado, šlice, razna rezila, robit, maza za brke, pletenine, srjajo, spodnje bluze, ogledala, ustnike, razno glavniško, zaponke »Patent Knöpfe« in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nicolò števil. 19. 26

Podružnica MATTEO & MAURICE MATATHIAS Trst, Riva Grumula števil. 6.

Prodaja na debelo in drobno: štajerski in korški jelkov les posebno ameriški les Pitsch-Pine, izhlapljen bukov les, kakor tudi velika zaloga jelkovih brun okvirjev, rimes in dog.

Novi dohodi za sezono. Kostimi, plašči, suknje, krila, bluže obleke itd. Zaloga ženskih oblek. Marco Conforti, Trst, V. Campanile 21

POVSOD NA PRODAJ

Nadomestek za milo „BRIZOL“

Izdelek iz lastnih surovin tvrdke »Westböhmsche Caolin- und Chamottverke in Oberbriss (Česko) dobavljiv v vsaki množini.

„BRIZOL“ je neobhodno potreben za osebno rabo, za čiščenje podov, lončevine, kopelne kadi itd. Neobhodno potreben za štacije, kjer se koncentrirajo ujetniki, za vojašnice, delavnice, za šoferje, motocikliste, kovače, kleparje, mesarje, slikarje, zidarje, voznike, čevljarje, belivce, rudokope, lakirarje, tiskarske stavce i. t. d. i. t. d.

„BRIZOL“ je neobhodno potreben v kuhinji za čiščenje lesa kovin i. t. d. i. t. d.

„BRIZOL“ odstrani hitro in radikalno madeže masti, in črnila iz rok, podov i. t. d. i. t. d.

„BRIZOL“ ima lastnosti razkuževalca, očisti hitro in radikalno ter je vsled tega povsod neobhodno potreben.

Glavno zastopstvo s zalogo za TRST, ISTRO, GORIŠKO in DALMACIJO DELNIŠKA DRUŽBA

GREINITZ-TRST.

Povsod na prodaj

po ceni 28 stot. komad.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, Influenca
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezninega posravit.
2. Oseba s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vdusljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

